

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/105/2024
Identifikačné číslo spisu:	2209206667
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2209206667.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Eriky Zajacovej v spore žalobcov: 1/ N. G. I., narodený XX. I. XXXX, D., M., W. XX/X/XX, 2/ V. I., narodená XX. N. XXXX, Š., Y. XXX/XX, obaja zastúpení: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Bratislava, Kadnárova 83, IČO: 47 232 765, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 6C/98/2009, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. marca 2023 sp. zn. 24Co/104/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcom 1/, 2/ nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. januára 2022 č. k. 6C/98/2009-639 žalobu zamietol (výrok I.) a rozhodol, že žalovaná má voči žalobcom 1/, 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ sa podanou žalobou domáhali náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede, ku ktorému malo dochádzať za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., ako aj predchádzajúceho zákona o náhrade škody č. 58/1969 Zb. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobcovia 1/ a 2/ sú vlastníckmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre obec Š., pričom vlastnícke právo nadobudli titulom zmluvy o prevode nehnuteľností z 23. novembra 1993 od Podniku pre chov koní š.p. Bratislava, Žrebčín Šamorín. Od totožného predávajúceho na základe zmluvy o prevode nehnuteľností z 03. decembra 1993 nadobudli žalobcovia 1/ a 2/ ďalšie nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre obec Š., katastrálne územie Š.. Katastrálny úrad povolil vklad pod č. V 2913/93, resp. V 2984/93 dňa 04. marca 1994 v oboch prípadoch. V čase prevodu vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam tieto boli v užívaní nájomcov, ktorí následne prestali platiť nájomné, a preto si žalobcovia 1/ a 2/ proti nájomcom uplatnili samostatnými žalobami nárok na zaplatenie bezdôvodného

obohatenia, ktoré im bolo priznané voči právnomu nástupcovi jedného z nájomcov vo výške 3.028,81 eur s príslušenstvom za obdobie od 01. januára 2005 do 06. júna 2006. Následne prokurátor oznámil exekútorovi realizujúcemu exekúciu vypratáním bytu, že prešetruje podnet Z. a R. C. vo veci prevodu majetku štátu, a to nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Š., okrem iného aj vo vzťahu ku stavbe súp. č. XXX, v ktorej sa nachádza byt č. XX, z ktorého sú podatelia povinní sa vystaňovať, s lehotou na vybavenie podnetu do 30. novembra 1996, v ktorej lehote by sa nemalo pristúpiť k exekúcii. Platnosť zmlúv o prevode nehnuteľností medzi predávajúcim Podnikom pre chov koní š.p. Bratislava, Žrebčínec Šamorín a žalobcami 1/ a 2/ ako kupujúcimi napadla Slovenská republika, zastúpená Okresnou prokuratúrou v Dunajskej Strede žalobou, majúca za to, že na prevod sporných nehnuteľností bol potrebný súhlas vlády podľa § 45 zákona č. 92/1991 Zb. Krajský súd v Trnave zmenil vyhovujúci rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca - Slovenská republika zastúpená Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda nemala aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o neplatnosť kúpnopredajných zmlúv. Potvrdením realitnej kancelárie preukazovali žalobcovia výšku nájomu 3-izbového bytu v Š. za rozhodné obdobie. Listom z 09. februára 2010 žalobcovia 1/ a 2/ požiadali o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánov prokuratúry, kedy obsah žiadosti je totožný s obsahom žaloby a uplatnili si nárok na náhradu majetkovej škody v sume 31.761,96 eur s úrokmi z omeškania a náhradu nemajetkovej ujmy každý vo výške 40.000 eur. Listom z 03. decembra 2010 Generálna prokuratúra nárok žalobcov 1/ a 2/ neuznala. Listom z 08. októbra 2011, podaným Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky žalobcovia 1/ a 2/ uviedli, že na Okresnom súde Dunajská Streda sa pod sp. zn. 6C/98/2009 vedie konanie na základe neuznania nárokov uplatnených v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 09. februára 2010 a uviedli, že rozšírili žalobu o ďalšie nároky o náhradu škody. Z listiny, ktorá bola súdu predložená a následne súdom vykonaná je zrejme len jej prvá strana, napriek tomu, že list zrejme pokračuje ďalšími stranami, ktorých obsah je súdu ale neznámy. Žalobcovia vyčíslili majetkovú škodu na ušlom zisku na sumu 388.728,91 eur, ktorý mal predstavovať nájomcami nezaplatený dlh na nájomnom. Prevodu sporných nehnuteľností sa venovala televízna relácia C. dňa 04. marca 2003 a následne aj denník Nový čas, ktorý zverejnil článok s názvom „C. F. C. G. J. D. Š. T.“ (týka sa vypratania sporných nehnuteľností). Nehnuteľnosť mala vypratať rodina C., pričom vypratanie sa po liste Okresnej prokuratúry nekonalo. Žalobca 1/ podal na Okresný súd Pezinok proti žalovanému MARKÍZA SLOVAKIA, spol. s r. o. žalobu o ochranu osobnosti tvrdiac, že televíznou stanicou TV Markíza dňa 04. 03. 2003 v relácii C. odvysielaná reportáž s názvom „B.“, v ktorej TV Markíza odvysielaním nepravdivých a pravdu skresľujúcich údajov o žalobcovi spôsobil neoprávnený zásah do ochrany osobnosti. Okresný súd Pezinok v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.2. Listom z 09. februára 2010 žalobcovia 1/ a 2/ žiadali o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na základe zákona č. 514/2003 Z. z. a na základe zákona č. 58/1969 Zb. v sume 31.761,96 eur (náhradu majetkovej škody) s prísl. a na náhradu nemajetkovej ujmy každý vo výške 40.000 eur. Listom z 03. decembra 2010 Generálna prokuratúra nárok žalobcov 1/ a 2/ neuznala. Bolo teda preukázané predbežné prerokovanie nároku v tomto rozsahu. Žalobcovia tvrdili, že k predbežnému prerokovaniu nároku s príslušným orgánom došlo aj čo do zmenenej žaloby na náhradu škody v sume 571.090,41 eur, čo však žalovaná výslovne poprela. Žalobcovia síce poukazovali na list adresovaný Generálnej prokuratúre z 08. októbra 2011, avšak z neho nevyplývalo, že žalobcovia 1/ a 2/ navrhujú predbežné prerokovanie nároku v sume 571.090,41 eur. Z jeho obsahu skôr vyplývalo, že žalobcovia dávajú Generálnej prokuratúre na vedomie zmenu žaloby, a preto súd nemal preukázané, že došlo k predbežnému prerokovaniu nároku v zmysle rozšírenej žaloby, a preto žalobu v tejto časti považoval za predčasne podanú, a teda nedôvodnú. Pokiaľ ide o naopak o nárok, ktorý mal vzniknúť za účinnosti predchádzajúceho zákona o náhrade škody, tento nepredpisoval predbežné prerokovanie návrhu v prípade nesprávneho úradného postupu, preto ani rozšírená a zmenená žaloba v časti škody, ktorá mala vzniknúť pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z. z. nie je podaná predčasne.

1.3. Ďalej súd prvej inštancie skúmal, či sú v danej veci dané zákonom vyžadované predpoklady zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. ako aj zákona č. 58/1969 Zb. Podľa tvrdenia žalobcov 1/ a 2/ nesprávnym úradným postupom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda bol spôsob prešetrovania podnetu, ktorý prokuratúra viedla pod sp. zn. Pd 4012/96 a podanie žaloby a procesný postup prokuratúry - teda konanie vedené na Okresnom súde Dunajská Streda, v ktorom žiadala určiť

neplatnosť prevodu majetku štátu - sporných nehnuteľností na žalobcov 1/ a 2/. Krajský súd v Trnave zmenil rozsudok Okresného súdu tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca - Slovenská republika zastúpená Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda nemala aktívnu legitímáciu na podanie takejto žaloby. Preto je zrejmé, že došlo k prekročeniu zákonom zverenej právomoci prokuratúry a ku nesprávnemu úradnému postupu. Škodu žalobcovia vymedzili ako dlh nájomcov na nájomnom a bezdôvodné obohatenie užívateľov predmetných nehnuteľností, ako aj výdavky a trovy v sume 10.000 eur, spolu s úrokmi z omeškania a z výpadku a straty na zárobku 60.000 eur spolu s úrokmi z omeškania. Príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom tejto škody videli v tom, že Okresná prokuratúra dala nájomcom, resp. užívateľom dôvod na neplatenie nájomného, keďže títo mali za to, že žalobcovia 1/ a 2/ nie sú vlastníkami predmetných nehnuteľností. Stratu na zárobku a trovy žalobcovia žiadnym spôsobom nešpecifikovali, ani nenavrhlí k uvedenej škode vykonať dokazovanie, neuniesli preto dôkazné bremeno v tejto časti.

1.4. Pokiaľ ide o dlh na nájme, resp. bezdôvodné obohatenie užívateľov predmetných nehnuteľností, v tomto smere majú žalobcovia 1/ a 2/ priamy nárok voči nájomcom a užívateľom. Uvedenej skutočnosti sú si aj vedomí, keďže podávali žaloby na plnenie voči týmto subjektom, pričom, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, minimálne v jednej veci im nárok aj priznaný bol. Slovenská republika zastúpená Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda sporné nehnuteľnosti neužívala ani vrchnostensky, do ich užívania nezasahovala. Prokuratúra nemá voči žalobcom 1/ a 2/ zmluvnú ani inú povinnosť platiť nájom týchto nehnuteľností, ale ani nedala pokyn nájomcom a užívateľom nehnuteľností na neplnenie dohodnutého nájomného. Skutočnosť, že sa na Okresnom súde Dunajská Streda a následne na Krajskom súde v Trnave viedlo konanie o určenie neplatnosti prevodu majetku štátu nemala na vlastnícke vzťahy k sporným nehnuteľnostiam žiaden vplyv. K zmene vlastníka by došlo až právoplatným rozsudkom, ktorým by súd neplatnosť prevodu určil. Prokuratúra žiadnym svojím postupom, a to ani v rámci svojej právomoci ani nad jej rámec, nedala pokyn ani výzvu na neplatenie nájomného. Úvahy žalobcov, že súdne konanie začaté na návrh prokuratúry bolo podnetom nájomcov/užívateľov k opomenutiu plnenia zákonných povinností, celkom zjavne nenapĺňajú predpoklad kauzálného nexu (uznesenie Najvyššieho súdu SR v sp. zn. 4Cdo/191/2017 z 13. 08. 2018). Žalobcovia nepreukázali, že bez súdneho konania iniciovaného Okresnou prokuratúrou by nájomcovia/užívatelia nehnuteľností nájom platili. Vedenie civilného sporu o vlastníctvo nehnuteľností bez ďalšieho nie je možné považovať za príčinu porušenia zmluvných povinností treťou osobou (ak k nemu došlo). V opačnom prípade by (ad absurdum) každý civilný spor bol zároveň dôvodom vzniku nároku na náhradu škody. Rovnako čo sa týka exekúcie, prokurátor nie je oprávnený dávať exekútorovi pokyny, k čomu ani nedošlo. Prokurátor v rámci súčinnosti oznámil exekútorovi podaný podnet a lehotu (mesiac a pol od vydania oznámenia), v ktorej je potrebné podnet vybaviť. Súd potom dospel k záveru, že medzi nesprávnym úradným postupom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda a škodou vzniknutou žalobcom 1/ a 2/ neexistuje príčinná súvislosť a keďže predpoklady pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. musia byť naplnené súčasne, žaloba nie je v časti majetkovej škody dôvodná. K námietke žalobcu 1/ vznesenej na pojednávaní, a to že správa katastra na základe podnetu prokuratúry zrušila vklad do katastra, je predovšetkým potrebné uviesť, že táto bola vznesená až na pojednávaní roku 2021, preto je námietka premĺčania dôvodná. Nad rámec uvedeného súd ešte poznamenáva, že v každom prípade, ak by žalobcom 1/ a 2/ aj vznikla škoda v príčinnej súvislosti so zrušením vkladu do katastra, nebolo by to v príčinnej súvislosti s podnetom prokuratúry (tá nemá v katastrálnom konaní právomoc rozhodnúť), ale v príčinnej súvislosti so samotným rozhodnutím o zrušení vkladu.

1.5. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, tvrdenia žalobcov 1/ a 2/ zostali vo všeobecnej rovine, keď títo tvrdili, že sa stretávali tak oni, ako aj ich vtedy maloleté deti s nepriaznivými reakciami okolia. Ani po výzve žalobcovia svoje tvrdenia nevyšpecifikovali. Napriek tomu, že i nezákonné civilné konanie môže mať za následok vznik ujmy, nie je možné postupovať paušálne a zo samotnej skutočnosti nesprávneho úradného postupu vyvodzovať tiež vznik ujmy v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme žalobcovia 1/ a 2/ navrhli vykonať dokazovanie len prepisom, resp. zvukovou nahrávkou relácie TV Markíza C.H. zo 04. 03. 2003 a článkom denníka Nový Čas. Súd vykonal dokazovanie oboznámením oboch listinných dôkazov (prepis relácie C. ako aj článku denníka Nový Čas), pričom dospel k záveru, že tvrdenia žalobcov, že boli obviňovaní z protiprávneho konania, podvodníctva a označovaní za „privatizérov“ v nepriaznivom význame slova sa nezakladajú na pravde. V relácii C. prokurátor predniesol svoj právny názor na otázku,

za akých okolností môžu štátne podniky previesť vlastníctvo k nehnuteľnostiam. Žalobcov 1/ ani 2/ prokurátor nijakým spôsobom nespomenul, pričom z kontextu vyjadrenia vyplýva, že nezákonne podľa jeho právneho názoru postupoval predávajúci Žrebčinec, š.p. Čo sa týka zvyšnej časti reportáže, ako vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Bratislave, tvrdenia žalobcov o jej defamujúcom vyznení sú ich (resp. žalobcu 1/) subjektívnym dojmom a nemajú reálny základ. Čo sa týka článku v denníku Nový Čas, v tomto sa prokuratúra nijakým spôsobom nevyjadrovala, preto nemôže byť za jeho obsah zodpovedná. Keďže žalobcovia nešpecifikovali, s akými nepriaznivými reakciami okolia sa stretávali, akými konkrétnymi psychickými stavmi trpeli, ani v predmetnom smere nenavrhli vykonať dokazovanie dôkaznými prostriedkami okrem prepisu relácie (resp. navrhutej nahrávky) „C.“ a článku publikovaného v denníku Nový čas, súd dospel k záveru, že v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovia 1/ a 2/ neunesli dôkazné bremeno (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2010 sp. zn. 5Obo/52/2010). Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keďže žalovaná bola v konaní plne úspešná, súd jej priznal voči žalovanému (správne žalobcom 1/ a 2/, pozn.) náhradu trov konania vo výške 100 % v súlade s § 262 ods. 1 CSP a o ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolania žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ rozhodol rozsudkom sp. zn. 24Co/104/2022 zo dňa 29. marca 2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok) a žalovanej priznal voči žalobcom 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (II. výrok).

2.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že vo veci bol v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Odvolateľ nešpecifikoval, akým nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu neprislúcha vyhľadávať a formulovať za odvolateľa postup súdu, ktorý mohol odvolateľ mať na mysli, pričom uvedené by bolo aj v rozpore s princípom rovnosti sporových strán (čl. 6 Základných princípov CSP). Odvolací súd zastáva názor, že je procesne neprípustné, aby jednotlivé body odôvodnenia napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje odvolateľ, odvolací súd vzhľadom na jednotlivé zložky práva na spravodlivý proces, ex offio posudzoval, bez akéhokoľvek konkrétneho vymedzenia. Súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Napadnutý rozsudok tak nie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

2.2. Odvolateľ argumentoval tým, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a to o návrh žalobcu na vyžiadanie si spisu Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5C/681/2008 a od TV Markíza vyžiadať na DVD nosiči reportáž, ktorú považuje za defamujúcu. Súd prvej inštancie návrhy žalobcov na doplnenie dokazovania uznesením na pojednávaní 25. 01. 2022 zamietol. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca navrhol na pojednávaní 19. 11. 2021 pripojiť spis Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5C/681/2008. Súd prvej inštancie takému návrhu nevyhovel. Súd prvej inštancie na pojednávaní 25. 01. 2022 vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, medzi ktorými bol aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/14/2019-776 zo dňa 31. 07. 2019 (týkajúci sa odvolania žalobcu 1/ proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008-696 zo dňa 24. 01. 2018 - pozn. odvol. súdu) a rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008-696 zo dňa 24. 01. 2018. Odvolateľ naďalej v odvolaní trval na pripojení spisu Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie z tohto spisu rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/14/2019-776 zo dňa 31. 07. 2019 a rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008-696 zo dňa 24. 01. 2018. Odvolateľ bližšie neuvádza, ktoré ďalšie listiny z ním navrhnutého pripojeného spisu je potrebné vykonať v tomto konaní, teda ktoré by mali preukázať skutočnosti, ktoré nešpecifikuje. Odvolateľ vo svojom odvolaní uvádza tiež skutočnosť, že navrhol vyžiadať od TV Markíza na DVD nosiči reportáž, ktorú považuje za defamujúcu, pričom súd uvedené nevykonával. Z obsahu spisu vyplýva, že súd návrh žalobcu na vykonanie dôkazu zamietol a v odôvodnení

uviedol, že oboznámil prepis relácie C. zo 04. 03. 2003 a následne uvedené vyhodnotil vo vzťahu k nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy, čo podľa odvolacieho súdu postačovalo na zistenie skutkového stavu, odvolateľ v podanom odvolaní ani nevysvetľuje dôvody, pre ktoré by bolo pre rozhodnutie vo veci zabezpečiť DVD nosič od TV Markíza. Vzhľadom na podstatu tohto uplatneného odvolacieho dôvodu, odvolacia argumentácia (vo vzťahu k návrhu vyžiadať od TV Markíza DVD nosič s reportážou) bola neopodstatnená. Pokiaľ ide návrh na vyžiadanie DVD záznamu relácie M., súd prvej inštancie návrh na dokazovanie zamietol, pričom odvolací súd zistil, že návrh nebol uplatnený včas, pričom žalobcovia netvrdili, že by takýto návrh nemohli uplatniť už skôr.

2.3. Odvolateľ dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, opätovne bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia. Odvolací súd uvádza, že súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal. Súd prvej inštancie svojim postupom odvolateľa nevyviedol z realizácie procesného práva navrhovať dôkazy, ktoré mu procesný predpis priznáva. Odvolateľom vytýkané skutkové vady sa týkali bodu 27. odôvodnenia rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie uvádza vyjadrenie prokurátora v televíznej relácii C. dňa 04. 03. 2003. V čom došlo v tomto bode odôvodnenia k nesprávnosti, odvolateľ neuvádza. Odvolateľ rovnako argumentoval aj vo vzťahu k bodu 28. odôvodnenia, ktoré sa týkalo článku s názvom „C. F. C. G. J. D. Š. T.“ v denníku Nový čas, pričom súd uviedol vyjadrenie R. C.. Odvolateľ v odvolaní neuvádza, v čom vidí nesprávne skutkové tvrdenie. V bode 29. odôvodnenia súd prvej inštancie popísal konanie na Okresnom súde Pezinok č. k. 5C/681/2008, konkrétne strany sporu, predmet konania s popisom skutkového deja a súdne rozhodnutia vydané v uvedenej veci, spolu so stručným záverom súdu. V odvolaní odvolateľ nekonkretizuje, v čom súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. V bode 57. odôvodnenia súd prvej inštancie uvádza právne závery, nejde o skutkové zistenia. Rovnako odvolateľ nekonkretizoval ani ďalšie odvolacie dôvody, a to vrátane pravdepodobného naplnenia odvolacieho dôvodu spočívajúceho v skutočnosti, že vo veci mal rozhodovať vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a tieto skutočnosti neboli ani zistené z obsahu spisu.

2.4. Žalovaná 2/ (správne žalobkyňa 2/, pozn.) v odvolaní nesúhlasila so závermi súdu, že nedošlo k predbežnému prerokovaniu nároku s príslušným orgánom, pretože mala za to, že k prerokovaniu došlo aj čo do zmenenej žaloby na náhradu škody v sume 571.090,41 eur, ktoré tvrdenie však žalovaná výslovne poprela. Čo do existencie predbežného prerokovania nároku na náhradu škody v sume 571.090,41 eur žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia predložili list zo dňa 08. 10. 2011 adresovaný Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (1. stranu), v texte ktorého uviedli, že na Okresnom súde v Dunajskej Strede sa vedie predmetné konanie na základe neuznania nárokov v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 09. 02. 2010. Majú za to, že „cirkus“ okolo voľby generálneho prokurátora negatívne zasahuje aj do procesu predbežného prerokovania žiadosti o náhradu škody; sú presvedčení, že vec by sa na prokuratúre opäť nevyriešila a dostala sa na súd s omeškaním 6 mesiacov; aby tomu žalobcovia predišli, rozšírili žalobu o ďalšie nároky; poukázali na vyjadrenie JUDr. V. Z., riaditeľky organizačného kontrolného odboru v odvolaní vo veci 6C/98/2009. V spise je založená iba 1. strana z tohto podania, pričom je zrejmé, že nasledovali aj ďalšie strany, nakoľko text nie je ukončený. Toto podanie je opatrené pečiatkou generálnej prokuratúry, z ktorej vyplýva, že podanie došlo 10. 10. 2011. V celom konaní žalobcovia uvedený list nepredložili kompletne. Žalovaná tvrdenie žalobcov o liste z 08. 10. 2011 poprela. Za tohto stavu sa možno stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovia nepreukázali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v časti nároku týkajúceho sa rozšírenia žaloby. Žalobcovia v konaní preukázali iba žiadosť o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 09. 02. 2010 (ktorým si uplatnili majetkovú škodu v sume 31.761,96 eur s príslušenstvom a náhradu nemajetkovej ujmy každý v sume 40.000 eur). Podľa názoru odvolacieho súdu je nepochybné, že žalobcovia nepreukázali žiadne riadne podanie adresované žalovanej, z ktorého by vyplývala žiadosť o predbežné prerokovanie nároku v časti rozšírenej žaloby. Odvolacia námietka je preto nedôvodná.

2.5. Odvolateľka poukazovala na priebeh konania nasledujúci po návrhu žalobcov na prerušenie konania. Rozhodovanie o prerušení konania sa týkalo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku žalobcov zo dňa 09. februára 2010, ktorú mal súd prvej inštancie za preukázanú, pričom uvedené posudzovanie časovo predchádzalo obdobiu pred ďalšou žiadosťou žalobcov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu

škody. S poukazom na uvedené preto rozhodovanie o návrhu žalobcov na prerušenie konania, tak ako žalovaná 2/ (správne žalobkyňa 2/, pozn.) popisuje v odvolaní, nemohlo ovplyvniť závery súdu.

2.6. Ďalej uviedla, že súd preukázal nekompetentnosť, neznalosť práva v problematike príčinnej súvislosti a citovala právnu vetu z rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/130/2010. K tejto námietke odvolací súd citoval rozhodnutia vyšších súdnych autorít, zaoberajúcich sa touto právnou problematikou, a to uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/11/2010 zo dňa 31. 01. 2012, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 430/2011 zo dňa 18. 01. 2012, rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo 915/2005 zo dňa 26. 04. 2007, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 177/08 zo dňa 29. 01. 2009 a uviedol, že považuje za opodstatnené závery súdu prvej inštancie, že prokuratúra nemala voči žalobcom povinnosť platiť nájomné a nedala pokyn nájomcom a užívateľom nehnuteľností na neplatenie nájomného, súdne konanie začaté na základe návrhu prokuratúry, ktoré viedlo k jej nesprávnemu úradnému postupu nebolo podnetom vo vzťahu k nájomcom k neplneniu ich povinností platiť za užívanie nehnuteľností, žalobcovia nepreukázali, že nebyť súdneho konania začatého na základe návrhu prokuratúry, nájomcovia by si svoje povinnosti plnili. Škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu je daná iba vtedy, ak vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, čo s poukazom na vyššie uvedené v konaní preukázané nebolo.

2.7. Odvolateľka ďalej namietala, že skutočnosť, že správa katastra na základe podnetu prokuratúry zrušila vklad vlastníckeho práva je známa od začiatku súdneho konania z roku 1996, a preto nemôže byť premlčaná, avšak z obsahu spisu vyplýva, že táto námietka bola vznesená až na pojednávaní v roku 2021, a preto je námietka premlčania dôvodná. Nad rámec uvedeného súd ešte poznamenáva, že v každom prípade, ak by žalobcom 1/ a 2/ aj vznikla škoda v príčinnej súvislosti so zrušením vkladu do katastra, nebolo by to v príčinnej súvislosti s podnetom prokuratúry (tá nemá v katastrálnom konaní právomoc rozhodnúť), ale v príčinnej súvislosti so samotným rozhodnutím o zrušení vkladu.

2.8. Žalobcovia odôvodňujú uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikom poškodenia občianskej cti a dobrej povesti, ktorú však dostatočne nešpecifikovali a nepreukázali. Absentuje tiež odôvodnenie priamej bezprostrednej súvislosti požadovanej nemajetkovej ujmy s namietaným nesprávnym úradným postupom. Žalobcovia požadovanú výšku nemajetkovej ujmy preukazovali zvukovou nahrávkou relácie C. zo 04. marca 2003 a článkom v denníku Nový čas. Žalobcovia však neuviedli žiadne také skutočnosti, ktoré by preukazovali, že k tvrdenému neoprávnenému zásahu do ich osobnej sféry skutočne došlo. Dokazovanie prepisom relácie C. zo 04. marca 2003 potvrdilo, že prokurátor sa vyjadril nasledovne: „Zákon hovorí o tom, že podniky, jedná sa o štátne podniky ako aj v zrejmom prípade, podniky nemôžu mimo obvyklého hospodárenia uzavrieť zmluvy o prevode vlastníctva majetku, ku ktorému majú právo hospodárenia, nakladať so svojimi majetkovými účasťami na podnikaní právnických osôb ani tieto zakladať. Odsek dva tohto ustanovenia hovorí, že výnimky z tohto ustanovenia odseku 1 môže v odôvodnených prípadoch povoliť vláda a takáto výnimka v tomto konkrétnom prípade nebola vládou udelená.“ Správne súd prvej inštancie uviedol, že prokurátor žalobcov nespomenul a z vyjadrenia prokurátora nemožno usudzovať o celoštátnom zásahu do cti a dôstojnosti žalobcov. Zároveň bolo preukázané, že v článku v denníku Nový čas sa prokurátor žiadnym spôsobom nevyjadroval, teda absentuje vzťah k žalovanej. Žalobcovia nepreukázali svoje tvrdenie, že celá rodina sa dostala do situácie, kedy boli vystavení osočovaniu zo strany okolia. Zároveň nebolo preukázané ani tvrdenie, že žalobkyňa 2/ sa stretávala s nepriaznivými reakciami aj na pracovisku, rovnako s nepriaznivými reakciami sa stretávali aj deti žalobcov, ktoré boli v tom čase v období puberty a z toho dôvodu boli žalobcovia nútení odsťahovať sa zo Slovenska. Napokon tvrdenia, že žalobcovia boli vystavení záťaži, keď sa 12 rokov nevedeli domôcť svojho práva, tento proces bol náporom na ich psychiku, zažívali pocity krivdy a bezmocnosti, zostali nepreukázané. Žalobcovia nenavrhli žiadnych svedkov, ktorí by mohli vypovedať o ich osočovaní zo strany okolia, o nepriaznivých reakciách na pracovisku žalobkyne 2/, o nepriaznivých reakciách, s ktorými sa stretávali ich deti, čo bolo dôvodom na odsťahovanie sa zo Slovenskej republiky, a s tým súvisiace prežívanie pocitmi krivdy, bezmocnosti, čo malo mať vplyv na ich psychiku, nedoložili žiadnymi odbornými vyjadreniami, z ktorých by vyplývalo, že žalobcovia mali v dôsledku postupu prokuratúry neprospešné psychické prežívanie. Úlohou žalobcov bolo v konaní preukázať na konkrétnych skutkových okolnostiach, že nemajetková ujma im skutočne vznikla, a že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal reakciu v ich súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí. Žalobcovia nepredložili relevantné dôkazy, neuniesli teda bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

Pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, vrátane vecne správneho výroku o nároku na náhradu trov konania, potvrdil.

2.9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcom 1/ a 2/. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/, 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, v ktorom žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zaviazal žalovanú na náhradu trov dovolacieho konania žalobcom v plnom rozsahu. Prípustnosť dovolania odôvodnili poukazom na ustanovenie § 420 písm. e), f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP, namietali, že v zmysle teórie zdania nemožno tvrdiť, že by bola sudkyňa súdu prvej inštancie Mgr. Helena Marcinkechová nestranná. V súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresnej prokuratúry v Dunajskej strede vznikli aj ďalšie súdne spory. Jedným z týchto súdnych sporov bol spor vedený na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4C/34/2011 a neskôr na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co/227/2019. V konaní vystupovali na strane žalobcov žalobcovia v tomto konaní, a ako žalovaný vystupoval Rozhlas a televízia Slovenska. Celá žaloba sa týkala ochrany osobnosti súvisiacej s tým, že žalovaný v danom konaní dňa 10. januára 2011 o 21:25 hod. na vysielacej stanici STV 1 v relácii M. uverejnil reportáž s názvom „T.V. S.“. V tejto reportáži boli uverejnené nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce údaje o osobe žalobcu I/. V reportáži sa vyjadroval aj hovorca Krajskej prokuratúry v Trnave I. I., ktorý uviedol: „Subjekt, ktorý prevádzkal dané nehnuteľnosti, na toto oprávnenie nemal. Podaným dovolaním sme v podstate chceli vlastne dosiahnuť stav, aby došlo k náprave toho, podľa nás nezákonného právneho stavu.“ Žalobcovia mali za to, že aj týmto vyhlásením došlo k porušeniu ich ochrany osobnosti, nakoľko ako konanie vo veci samej ukázalo, postup prokuratúry nebol správny, pretože táto nebola vôbec aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby. Dňa 25. januára 2022 žalobca I/ na pojednávaní navrhol, aby bol ako dôkaz zabezpečený nosič s reláciou „M.“, ktorú odvysielala RTVS. V danej reportáži bolo zachytené aj vyjadrenie I. I.. Sudkyňa však na pojednávaní v uvedený deň uznesením rozhodla, že uvedený návrh na dokazovanie sa zamietá. Ako neskôr žalobcovia zistili, sudkyňa Mgr. Helena Marcinkechová je dcérou I. I.. Ak teda rozhodovala sudkyňa o zabezpečení nosiča, ktorý obsahoval reportáž, v ktorej sa jej otec vyjadroval o žalobcoch v tom slova zmysle, že nadobudli vlastnícke právo nezákonne, čo sa neskôr ukázalo ako klamstvo, existuje dôvodné podozrenie, či sudkyňa v daný moment rozhodovala nestranne. Existuje tu dôvodná pochybnosť o tom, že sudkyňa mohla byť vo veci predpojatá. Aj v prípade, ak by subjektívne sudkyňa nebola predpojatá, tak s poukazom na teóriu zdania je zrejmé, že musela byť vo veci vylúčená, nakoľko jeden z relevantných navrhovaných dôkazov bol ten, ktorý obsahoval nepravdivé tvrdenia jej otca o žalobcoch. V čase rozhodovania o návrhu na vykonanie dôkazu bola len sudkyňa tou, ktorá musela vedieť o tom, že I. I., ktorý vystupoval v relácii „M.“, je jej otcom, mala postupovať v zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 CSP a oznámiť predsedovi súdu, že by mala byť vo veci vylúčená.

3.2. Prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP je daná z dôvodu, že súd prvej inštancie nerozhodol o všetkých návrhoch na vykonanie dokazovania, pričom toto svoje rozhodnutie v odôvodnení náležite nevysvetlil a odvolací súd takýto postup aproboval. Týmto konaním došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že nezostala zachovaná rovnosť zbraní sporových strán a z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia (prípád Szwabowicz ca. Švédsko z roku 1959, Suominen ca. Fínsko z 01.júla 2003, rozhodnutia Ústavného súdu SR IV. ÚS 14/07, III. ÚS 311/07, I. ÚS 265/05). Počas konania bolo navrhnutých zo strany žalobcov viacero návrhov na vykonanie dokazovania. Súd uznesením zo dňa 25. januára 2022 rozhodol o tom, že návrhy na dokazovanie prednesené žalobcom zamietá. Z uvedeného je zrejmé, že sa jednalo o zamietnutie dôkazov, ktoré boli navrhnuté v prednese žalobcu I/ priamo na pojednávaní dňa 25. januára 2022. Túto skutočnosť potvrdzuje aj ten záver, že sa súd prvej inštancie a odvolací súd v odôvodneniach svojich rozhodnutí vyjadrovali len k týmto dôkazom. V odôvodnení rozhodnutí sa však vôbec nespomínajú dôkazy navrhnuté písomným podaním zo dňa 15. februára 2020 a taktiež sa neuvádza, prečo prípadne boli dané návrhy na vykonanie dokazovania zamietnuté. Vyslovili domnienku, že sa tieto zmienky v

predmetných rozhodnutiach nenachádzajú práve preto, pretože súd uznesením o týchto návrhoch v priebehu konania vôbec nerozhodol. Majú preto za to, že uvedeným postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces žalobcov, kedy súd prvej inštancie a odvolací súd porušili zásadu rovnosti zbraní.

3.3. Prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je daná právnou otázkou, či je daná príčinná súvislosť medzi konaním a škodou v prípade, kedy z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci dôjde zo strany nájomcov k neplneniu svojej povinnosti platiť nájomné z dôvodu, že žaloba podaná okresnou prokuratúrou spochybnila vlastníctvo prenajímateľa. Poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. júna 2010 pod sp. zn. 5Cdo/126/2009. Sám odvolací súd v odôvodnení rozsudku poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. januára 2012 pod sp. zn. I. ÚS 430/2011, pričom vyslovili domnienku, že aj uvedený nález potvrdzuje nimi uvádzané skutočnosti a to, že v uvedenom prípade bola daná príčinná súvislosť, nakoľko nesprávny úradný postup mal bezprostredný následok v tom, že zo strany užívateľov nehnuteľností došlo k zastaveniu platieb.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP uviedla, že sudkyňa na pojednávaní uznesením rozhodla, že návrh na dokazovanie sa zamieta po námietke žalovanej z dôvodu, že tento dôkaz nebol navrhnutý včas (§ 153 CSP). Žalobcovia tvrdia, že neskôr zistili, sudkyňa Mgr. Helena Marcinkechová je dcérou I. I.. A keďže musela vedieť o tom, že I. I., ktorý vystupoval v relácii „M.“ je jej otcom, mala postupovať v zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 CSP a oznámiť predsedovi súdu, že by mala byť vo veci vylúčená. Z odôvodnenia uvedeného dovolacieho dôvodu vyplýva, že žalobcovia namietajú zamietnutie návrhu žalobcu 1/ na vykonanie dokazovania zákonnou sudkyňou dňa 25. januára 2022, t. j. namietajú procesný postup sudkyne. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 49 ods. 3 CSP, v zmysle ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Zákon výslovne vylučuje, aby dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanom spore. Zároveň poukázala na to, že žalobcovia vôbec nepreukázali svoje tvrdenie o tom, že sudkyňa v čase rozhodovania o návrhu na vykonanie dôkazu musela vedieť o tom, že I. I., ktorý vystupoval v relácii „M.“ je jej otcom, čo zakladá dôvod na postup podľa § 50 ods. 1 CSP - hoci, čo je zrejmé zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 25. januára 2022, tento návrh na vykonanie dôkazu bol zamietnutý bezprostredne po tom, čo bol prednesený a vôbec nebol vykonaný (uvedeným dôkazom disponuje RTVS). Bez ohľadu na vyššie uvedené skutočnosti, tvrdenie žalobcov v dovolaní o tom, že sudkyňa Mgr. Helena Marcinkechová je dcérou prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava Mgr. I. I., nie je pravdivé.

4.1. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) v spojení s § 431 ods. 1 CSP vidia žalobcovia v tej skutočnosti, že súd prvej inštancie nerozhodol o všetkých návrhoch na vykonanie dokazovania, pričom toto svoje rozhodnutie v odôvodnení rozhodnutia náležite nevysvetlil a odvolací súd takýto postup aproboval, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že nezostala zachovaná rovnosť zbraní sporových strán a z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia. Nevykonanie navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie predstavuje samostatný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, pričom v zmysle predmetného zákonného ustanovenia nejde o nevykonanie akýchkoľvek navrhnutých dôkazov, ale o nevykonanie takých dôkazov, ktoré sú potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Z obsahu podaných odvolaní (t. j. nielen z odvolania žalobcu 1/, ale ani z odvolania žalobkyne 2/) pritom nevyplyva, že by žalobcovia vo svojich odvolaniach namietali nevykonanie dôkazov, ktoré uvádzajú v dovolaní - t. j. nezabezpečenie spisov Okresnej prokuratúry Dunajská Streda sp. zn. Pd 4003/94, Pd 4012/96, Pc 2016/96, Pc 2017/96 a Pc 2001/04, spisu Okresnej prokuratúry Nové Zámky sp. zn. Pd 1001/96, spisu Krajskej prokuratúry Trnava sp. zn. Kc 3003/2005, ako aj súdnych spisov Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/157/96 a 4C/204/96. V predmetnej veci nič nebránilo žalobcom, aby skutočnosti, ktorými odôvodňujú dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, namietali už v podanom odvolaní, čo však neurobili. Na druhej strane je dôležité uviesť, že skutočnosti, ktoré vyplývajú z dôkazov, na ktoré poukazovali žalobcovia v dovolaní, neboli medzi stranami sporu vôbec sporné (následne žalovaná zosumarizovala vo vyjadrení obsah súdnych a iných konaní, ktoré prebiehali medzi stranami sporu a boli predmetom návrhu žalobcov na doplnenie dokazovania). V súvislosti s uvedeným dovolacím dôvodom poukázala na § 186 ods. 2 veta prvá CSP, v zmysle ktorého súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti.

Predmetné zákonné ustanovenie oprávňuje súd, aby si osvojil skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Preto súd nemusí vykonávať dokazovanie ohľadom skutočností, ktoré medzi účastníkmi nie sú sporné, a môže ich bez dokazovania zobrať za základ svojho rozhodnutia. Ide o prejav zásady formálnej pravdy v civilnom procese, v zmysle ktorej súd nemá povinnosť skúmať, či tieto tvrdenia korešpondujú so skutočným stavom, alebo nie. S poukazom na ustanovenie § 186 ods. 2 CSP preto nebolo povinnosťou Okresného súdu Dunajská Streda rozhodnúť o návrhoch žalobcu 1/ na vykonanie dokazovania - a to vyžiadanim si spisov od Okresnej prokuratúry Dunajská Streda sp. zn. Pd 4003/94, Pd 4012/96, Pc 2016/96, Pc 2017/96 a Pc 2001/04, od Okresnej prokuratúry Nové Zámky sp. zn. Pd 1001/96 a od Krajskej prokuratúry Trnava spis Kc 3003/2005, ani súdnych spisov Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/157/96 a 4C/204/96, keďže skutočnosti z nich vyplývajúce neboli medzi stranami sporu vôbec sporné a ich obsah bol stranám sporu známy. Z uvedených dôvodov Okresný súd Dunajská Streda nebol povinný skutočnosť, že nerozhodol o návrhoch žalobcu 1/ na vykonanie dokazovania (obsiahnutých v podaní zo dňa 15. februára 2020), v odôvodnení rozsudku náležite vysvetliť a odvolací súd nepochybil, keď takýto postup aproboval. Navyše, ako už bolo uvedené vyššie, skutočnosti, ktorými žalobcovia odôvodňujú dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, mohli uplatniť už v odvolacom konaní, čo však neurobili. Súčasne poukázala na to, že vykonaním vyššie označených dôkazov by ani nedošlo k zmene skutkového stavu, a následne ani k zmene právneho posúdenia veci. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnený a účelový.

4.2. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) v spojení s § 432 ods. 1 CSP je podľa žalobcov daný právnou otázkou, či je daná príčinná súvislosť medzi konaním a škodou v prípade, kedy z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci dôjde zo strany nájomcov k neplneniu svojej povinnosti platiť nájomné z dôvodu, že žaloba podaná okresnou prokuratúrou spochybnila vlastníctvo prenajímateľa s tým, že táto otázka nebola v rozhodnutí dovolacieho súdu na území Slovenskej republiky doposiaľ riešená. Existujúca judikatúra týkajúca sa príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a protiprávnym konaním, resp. nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, alebo jeho nezákonným rozhodnutím, je dostatočná a jej závery sú postačujúce aj pre posúdenie v predmetnej právnej veci. Rovnako to platí aj o judikatúre týkajúcej sa konkurencie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia s nárokom na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Skutočnosťou, že žalobcovia nepreukázali príčinnú súvislosť medzi ujmou žalobcov a postupom orgánov prokuratúry, sa Okresný súd Dunajská Streda (bod 54. až 57. rozsudku okresného súdu) aj Krajský súd Trnava (bod 26. a 27. rozsudku krajského súdu) riadne zaoberali a v tejto časti svoje rozhodnutia náležite a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnili, a to aj odkazom na súvisiacu judikatúru. Samotní žalobcovia si boli vedomí toho, že nárok na dlžnom nájomnom, resp. na bezdôvodnom obohatení, majú voči užívateľom sporných nehnuteľností, ktorí im za užívanie týchto nehnuteľností neplatili, nakoľko voči nim podávali samostatné žaloby na plnenie, ako to vyplýva aj z obsahu súdneho spisu sp. zn. 6C/98/2009 (v spise pripojený rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda na č. l. 178, č. k. 4C/73/2005-656 zo 14. 02. 2011, resp. rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 6C/124/2001-455 zo dňa 12. 01. 2016). Uvedené skutočnosti len znásobujú absenciu príčinnej súvislosti medzi postupom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (podanie návrhu na začatie konania a zastupovanie štátu v konaní pred súdom) a vznikom škody na strane žalobcov (dlžné nájomné, resp. bezdôvodné obohatenie). Žalovaná pritom v konaní poukazovala aj na existujúcu judikatúru, o. i. aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 165/2012 z 13. 02. 2013, v zmysle ktorého existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia. Kým žalobca má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa vydania tohto obohatenia (ak táto bezúspešnosť nebola ním zavinená) nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb., a to existencia samotnej škody (podobne aj uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/1756/2010 z 09. 02. 2012, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/2091/2008 z 23. 02. 2011, rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 4Cz 110/84 zo 16. 04. 1985, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/16/2011 z 27. 09. 2012). S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti považuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP za účelový a neopodstatnený, a preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťela vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP

12. V danej veci žalobcovia tvrdili, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. e) CSP, ktorá je daná tým, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Konkrétne namietali, že v zmysle teórie zdania nemožno tvrdiť, že by bola sudkyňa súdu prvej inštancie Mgr. Helena Marcinkechová nestranná. Poukázali na tú skutočnosť, že v reportáži s názvom „T. S.“ boli uverejnené nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce údaje o osobe žalobcu I/, pričom sa v nej vyjadroval aj hovorca Krajskej prokuratúry v Trnave I. I., ktorý uviedol: „Subjekt, ktorý prevádzal dané nehnuteľnosti, na toto oprávnenie nemal. Podaným dovolaním sme v podstate chceli vlastne dosiahnuť stav, aby došlo k náprave toho, podľa nás nezákonného právneho stavu.“ Žalobcovia mali za to, že aj týmto vyhlásením došlo k porušeniu ich ochrany osobnosti, nakoľko ako konanie vo veci samej ukázalo,

postup prokuratúry nebol správny, pretože táto nebola vôbec aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby. Dňa 25. januára 2022 žalobca I/ na pojednávaní navrhol, aby bol ako dôkaz zabezpečený nosič s reláciou „M.“, ktorú odvysielala RTVS. V danej reportáži bolo zachytené aj vyjadrenie I. I.. Sudkyňa však na pojednávaní v uvedený deň uznesením rozhodla, že uvedený návrh na dokazovanie sa zamieta. Ako neskôr žalobcovia zistili, sudkyňa Mgr. Helena Marcinkechová je dcérou I. I.. Ak teda rozhodovala sudkyňa o zabezpečení nosiča, ktorý obsahoval reportáž, v ktorej sa jej otec vyjadroval o žalobcoch v tom slova zmysle, že nadobudli vlastnícke právo nezákonne, čo sa neskôr ukázalo ako klamstvo, existuje dôvodné podozrenie, či sudkyňa v daný moment rozhodovala nestranné. Existuje tu dôvodná pochybnosť o tom, že sudkyňa mohla byť vo veci predpojatá. V čase rozhodovania o návrhu na vykonanie dôkazu bola len sudkyňa tou, ktorá musela vedieť o tom, že I. I., ktorý vystupoval v relácii „M.“ je jej otcom, mala postupovať v zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 CSP a oznámiť predsedovi súdu, že by mala byť vo veci vylúčená.

13. Právo na zákonného sudcu je zaručené v ustanovení čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len „Ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané sudy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel). Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

14. Dovolací súd vzhľadom na obsah námietok uvádzaných dovolateľmi vychádzal pri ich posudzovaní z ustanovenia § 49 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomu zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k sporu alebo jeho osobného vzťahu k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na spor, a preto objektívne vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k sporu je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia v spore.

15. Dovolací súd akcentuje, že obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Je nevyhnutné tiež zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa ustanovení § 49 až § 58 CSP je výnimkou z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy), sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor strany konania, že sú dané okolnosti vylučujúce sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá bez ďalšieho dôvod na legitímne obavy, že jeho rozhodovanie nebude nestranné a nezaujaté. Uvedené však platí len v prípade, ak sa námietka zaujatosti netýka okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, kedy súd podľa § 53 ods. 3 CSP na námietku zaujatosti neprihliada a vec nepredkladá nadriadenému súdu.

16. V prejednávanej veci má dovolací súd za to, že dôvody uvádzané v námietke zaujatosti sudkyne súdu prvej inštancie JUDr. Heleny Marcinkechovej podanej žalobcami, sa všetky týkali jej procesného postupu (dôkaz zabezpečením nosiča s reláciou M. nebol pred súdom prvej inštancie vykonaný), čo nie sú dôvody na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu uvedené v ustanovení § 49 ods. 1 CSP. Keďže dovolací súd nezistil skutočnosti odôvodňujúce vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania sporu, považoval tvrdenie dovolateľov o existencii vady zmätočnosti uvedenej v § 420

písm. e) CSP za neopodstatnené.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

17. Dovolací súd ďalej skúmal existenciu tzv. vady zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorú dovolatelia videli v tej skutočnosti, že súd prvej inštancie nerozhodol o všetkých návrhoch na vykonanie dokazovania, pričom toto svoje rozhodnutie v odôvodnení náležite nevysvetlil a odvolací súd takýto postup aproboval, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že nezostala zachovaná rovnosť zbraní sporových strán a z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia.

17.1. Ak dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmatečnosť rozhodnutia) neznamená len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

17.2. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

17.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmatečnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

18. Podstatou dovolacej argumentácie uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP bolo namietanie nevykonania dôkazu, s poukazom na tú skutočnosť, že počas konania bolo zo strany žalobcov podaných viacero návrhov na vykonanie dokazovania. Súd uznesením zo dňa 25. januára 2022 rozhodol o tom, že návrhy na dokazovanie prednesené žalobcom zamietla. Z uvedeného je zrejmé, že sa jednalo o zamietnutie dôkazov, ktoré boli navrhnuté v prednese žalobcu / priamo na pojednávaní dňa 25. januára 2022. Túto skutočnosť potvrdzuje aj ten záver, že sa súd prvej inštancie a odvolací súd v odôvodneniach svojich rozhodnutí vyjadrovali len k týmto dôkazom. V odôvodnení rozhodnutí sa však vôbec nespomínajú dôkazy navrhnuté písomným podaním zo dňa 15. februára 2020 a taktiež sa neuvádza, prečo prípadne boli dané návrhy na vykonanie dokazovania zamietnuté.

19. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.).

20. Dokazovanie súd vykonáva na pojednávaní (§ 188 ods. 1 CSP). Skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy zverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a právne záväzné akty Európskej únie, ktoré boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku

Európskej únie, sa nedokazujú (§ 186 ods. 1 CSP). Za dôkaz môže slúžiť všetko čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom, výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka; Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 187 CSP). Dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené (§ 204 CSP). Listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné, potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak (§ 205 CSP).

21. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v priebehu prvoinstančného konania žiadal pripojiť viaceré spisy a zároveň žiadal zadovážiť nosiče od spoločnosti Markíza s odvysielanými reportážami relácie C. a M. (táto relácia bola odvysielaná na RTVS -pozn. dovol. súdu). Súd prvej inštancie na takto navrhnuté dôkazy potom uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ navrhli vykonať dokazovanie prepisom, resp. zvukovou nahrávkou relácie TV Markíza C. zo 04. 03. 2003 a článkom denníka Nový Čas, s tým, že súd vykonal dokazovanie oboznámením oboch listinných dôkazov (prepis relácie C. ako aj článku denníka Nový Čas), pričom dospel k záveru, že tvrdenia žalobcov, že boli obviňovaní z protiprávneho konania, podvodníctva a označovaní za „privatizérov“ v nepriaznivom význame slova sa nezakladajú na pravde.

21.1. Odvolací súd sa následne v bodoch 16. až 18. zaoberal odvolacími námietkami vo vzťahu ku zamietnutiu návrhu žalobcov na vykonanie dokazovania pred súdom prvej inštancie. Poukázal na tú skutočnosť, že odvolateľ argumentoval tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a to návrh žalobcu na vyžiadanie si spisu Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5C/681/2008 a od TV Markíza vyžiadať na DVD nosiči reportáž, ktorú považuje za defamujúcu. Súd prvej inštancie návrhy žalobcov na doplnenie dokazovania uznesením na pojednávaní 25. 01. 2022 zamietol. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca navrhol na pojednávaní 19. 11. 2021 pripojiť spis Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5C/681/2008. Súd prvej inštancie takému návrhu nevyhovel. Súd prvej inštancie na pojednávaní 25. 01. 2022 vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, medzi ktorými bol aj rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/14/2019-776 zo dňa 31. 07. 2019 (týkajúci sa odvolania žalobcu 1/ proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008-696 zo dňa 24. 01. 2018 - pozn. odvol. súdu) a rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008-696 zo dňa 24. 01. 2018. Odvolateľ naďalej v odvolaní trval na pripojení spisu Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie z tohto spisu rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15Co/14/2019-776 zo dňa 31. 07. 2019 a rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/681/2008-696 zo dňa 24. 01. 2018. Odvolateľ bližšie neuvádza, ktoré ďalšie listiny z ním navrhnutého pripojeného spisu je potrebné vykonať v tomto konaní, teda ktoré by mali preukázať skutočnosti, ktoré nešpecifikuje. Odvolateľ vo svojom odvolaní uvádza tiež skutočnosť, že navrhol vyžiadať od TV Markíza na DVD nosiči reportáž, ktorú považuje za defamujúcu, pričom súd uvedené nevykonal. Z obsahu spisu vyplýva, že súd návrh žalobcu na vykonanie dôkazu zamietol a v odôvodnení uviedol, že oboznámil prepis relácie C. zo 04. 03. 2003 a následne uvedené vyhodnotil vo vzťahu k nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy, čo podľa odvolacieho súdu postačovalo na zistenie skutkového stavu, odvolateľ v podanom odvolaní ani nevysvetľuje dôvody, pre ktoré by bolo pre rozhodnutie vo veci zabezpečiť DVD nosič od TV Markíza. Vzhľadom na podstatu tohto uplatneného odvolacieho dôvodu, odvolacia argumentácia (vo vzťahu k návrhu vyžiadať od TV Markíza DVD nosič s reportážou) bola neopodstatnená. Pokiaľ ide návrh na vyžiadanie DVD záznamu relácie M., súd prvej inštancie návrh na dokazovanie zamietol, pričom odvolací súd zistil, že návrh nebol uplatnený včas, pričom žalobcovia netvrdili, že by takýto návrh nemohli uplatniť už skôr.

22. Dovolací súd preto následne skúmal, akým spôsobom sa súdy oboch inštancií vysporiadali s návrhmi žalobcov na vykonanie dokazovania.

22.1. Skutočnosti známe súdu z jeho činnosti sú najčastejšie skutočnosti, ktoré sú zachytené v súdnom spise a sú dôležité pre procesné rozhodnutie. Podľa právnej teórie sa za skutočnosť (udalosť) v tom najvšeobecnejšom význame považuje akýkoľvek jav, ktorý prebieha vo vonkajšej realite, a ak je regulovaný právom alebo s ním právo pracuje, považuje sa za právnu skutočnosť. Súdne rozhodnutie je individuálny právny akt štátneho orgánu v konkrétnej veci, ktorým aktom aplikácie práva sa zakladajú,

menia alebo rušia právne vzťahy. Doložka právoplatnosti súdneho rozhodnutia je úradným osvedčením o právnej skutočnosti - nadobudnutí právoplatnosti ňou označeného rozhodnutia. Prezumpcia správnosti aktov štátu, vrátane súdnych rozhodnutí, zahŕňa predpoklad, že rozhodnutie je vykonateľné, ktorá vykonateľnosť rozhodnutia je jednou z podstatných atribútov poskytovania súdnej ochrany právam a právom chráneným záujmom jednotlivca (čl. 36 ods. 1 Dohovoru).

22.2. Z obsahu spisu potom vyplýva, že sudy oboch inštancií vykonali dokazovanie v súlade s návrhmi strán sporu. Pokiaľ žalobcovia žiadali pripojiť celé spisy z predchádzajúcich súdnych konaní, sudy oboznámili príslušné záverečné rozhodnutia súdov v daných veciach. Pokiaľ mali žalobcovia za to, že pre vykonanie dokazovania je podstatný celý obsah toho-ktorého spisu, bolo na žalobcoch, aby špecifikovali, na preukázanie akých konkrétnych tvrdení má takýto dôkaz slúžiť. Okrem toho, žalobcovia ani v podanom odvolaní nenamietali nevykonanie dôkazov nepripojením spisov Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, Nové Zámky, či Krajskej prokuratúry Trnava, či spisov Okresného súdu Dunajská Streda, a preto sa ani odvolací súd takouto námietkou nemohol zaoberať. Zároveň ako v odvolacom, tak ani v dovolacom konaní nešpecifikovali, aké skutkovo, či právne významné skutočnosti by mali byť preukázané týmito dôkazmi. Teda ani z podaného dovolania nie je zrejmé, aká konkrétna skutočnosť mala byť takto vykonanými dôkazmi preukázaná.

23. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť, ak súd vychádzal pri rozhodnutí zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, prípadne, ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva.

24. V práve na spravodlivý proces obsiahnutá zásada „rovnosti zbraní“ v civilnom súdnom konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 CSP) všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané, t. j. aby každá zo strán sporu mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju, z pohľadu konania ako celku, podstatným spôsobom neznevýhodňujú vzhľadom k protistrane. Cieľom zásady rovnosti zbraní, či príležitostí je potom dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Tento všeobecný princíp rovnosti strán sporu je potom nutné premietnuť aj do realizácie dokazovania, či otázok dôkazného bremena v rovine konkrétného súdneho sporu v zmysle zásad spravodlivého procesu.

25. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

26. Preto s poukazom na vyššie uvedené, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľov, pretože sudy oboch inštancií riadne odôvodnili, z akého dôvodu nevykonali všetky navrhnuté dôkazy a tiež zrozumiteľne a jasne zdôvodnili zamietnutie celého návrhu žalobcov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

27. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

28. Dovolatelia namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spore záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP považoval za podstatné to, či nastolená právna otázka bola alebo nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená.

28.1. Vo vzťahu k otázke, či je daná príčinná súvislosť medzi konaním a škodou v prípade, kedy z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci dôjde zo strany nájomcov k neplneniu svojej povinnosti platiť nájomné z dôvodu, že žaloba podaná okresnou prokuratúrou spochybnila vlastníctvo prenajímateľa, súd prvej inštancie vyjadril názor (s ktorým sa odvolací súd stotožnil), že v prejednávanej veci nie je daná príčinná súvislosť medzi konaním žalovanej a škodou, ku ktorej malo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci dôjsť. Súd prvej inštancie uzavrel, že škodu žalobcovia vymedzili ako dlh nájomcov na nájomnom a bezdôvodné obohatenie užívateľov predmetných nehnuteľností, ako aj výdavky a trovy v sume 10.000 eur, spolu s úrokmi z omeškania a z výpadku a straty na zárobku 60.000 eur spolu s úrokmi z omeškania. Príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom tejto škody videli žalobcovia v tom, že Okresná prokuratúra dala nájomcom, resp. užívateľom dôvod na neplatenie nájomného, keďže títo mali za to, že žalobcovia 1/ a 2/ nie sú vlastníckymi predmetných nehnuteľností. Stratu na zárobku a trovy žalobcovia žiadnym spôsobom nešpecifikovali, ani nenavrhli k uvedenej škode vykonať dokazovanie, neunesli preto dôkazné bremeno v tejto časti. Pokiaľ ide o dlh na nájom, resp. bezdôvodné obohatenie užívateľov predmetných nehnuteľností, v tomto smere majú žalobcovia 1/ a 2/ priamy nárok voči nájomcom a užívateľom. Uvedenej skutočnosti sú si aj vedomí, keďže podávali žaloby na plnenie voči týmto subjektom, pričom, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, minimálne v jednej veci im nárok aj priznaný bol. Slovenská republika zastúpená Okresnou prokuratúrou Dunajská Streda sporné nehnuteľnosti neužívala ani vrchnostensky, do ich užívania nezasahovala. Prokuratúra nemá voči žalobcom 1/ a 2/ zmluvnú ani inú povinnosť platiť nájom týchto nehnuteľností, ale ani nedala pokyn nájomcom a užívateľom nehnuteľností na neplnenie dohodnutého nájomného. Skutočnosť, že sa na Okresnom súde Dunajská Streda a následne na Krajskom súde v Trnave viedlo konanie o určenie neplatnosti prevodu majetku štátu nemala na vlastnícke vzťahy k sporným nehnuteľnostiam žiaden vplyv. K zmene vlastníka by došlo až právoplatným rozsudkom, ktorým by súd neplatnosť prevodu určil. Prokuratúra žiadnym svojím postupom, a to ani v rámci svojej právomoci ani nad jej rámec - nedala pokyn ani výzvu na neplatenie nájomného. Úvahy žalobcov, že súdne konanie začaté na návrh prokuratúry bolo podnetom nájomcov/užívateľov k opomenutiu plnenia zákonných povinností, celkom zjavne nenapĺňajú predpoklad kauzálneho nexu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/191/2017 z 13. 08. 2018). Žalobcovia nepreukázali, že bez súdneho konania iniciovaného Okresnou prokuratúrou by nájomcovia/užívatelia nehnuteľností nájom platili. Vedenie civilného sporu o vlastníctvo nehnuteľností bez ďalšieho nie je možné považovať za príčinu porušenia zmluvných povinností treťou osobou (ak k nemu došlo). V opačnom prípade by (ad absurdum) každý civilný spor bol zároveň dôvodom vzniku nároku na náhradu škody. Rovnako čo sa týka exekúcie, prokurátor nie je oprávnený dávať exekútorovi pokyny, k čomu ani nedošlo. Prokurátor v rámci súčinnosti oznámil exekútorovi podaný podnet a lehotu (mesiac a pol od vydania oznámenia), v ktorej je potrebné podnet vybaviť. Súd potom dospel k záveru, že medzi nesprávnym úradným postupom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda a škodou vzniknutou žalobcom 1/ a 2/ neexistuje príčinná súvislosť a keďže predpoklady pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. musia byť naplnené súčasne, žaloba nie je v časti majetkovej škody dôvodná.

28.2. Odvolací súd sa vo vzťahu k riešeniu otázky príčinnej súvislosti stotožnil s názorom prvoinštančného súdu, citoval rozhodnutia vyšších súdnych autorít, zaoberajúcich sa touto právnou

problematikou, a to uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/11/2010 zo dňa 31. 01. 2012, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 430/2011 zo dňa 18. 01. 2012, rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/915/2005 zo dňa 26. 04. 2007, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 177/08 zo dňa 29. 01. 2009 a uviedol, že považuje za opodstatnené závery súdu prvej inštancie, že prokuratúra nemala voči žalobcom povinnosť platiť nájomné a nedala pokyn nájomcom a užívateľom nehnuteľností na neplatenie nájomného, súdne konanie začaté na základe návrhu prokuratúry, ktoré viedlo k jej nesprávnemu úradnému postupu nebolo podnetom vo vzťahu k nájomcom k neplneniu ich povinností platiť za užívanie nehnuteľností, žalobcovia nepreukázali, že nebyť súdneho konania začatého na základe návrhu prokuratúry, nájomcovia by si svoje povinnosti plnili. Škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu je daná iba vtedy, ak vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, čo s poukazom na vyššie uvedené v konaní preukázané nebolo.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

29.1. Dovolateľmi nastolená otázka predpokladá, že z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci dôjde zo strany nájomcov k neplneniu svojej povinnosti platiť nájomné z dôvodu, že žaloba podaná okresnou prokuratúrou spochybnila vlastníctvo prenajímateľa. V súdnej veci však oba sudy nižších stupňov dospeli k záveru, že žalobcovia nepreukázali, že nebyť súdneho konania začatého na základe návrhu prokuratúry, nájomcovia by si svoje povinnosti plnili. Škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu je daná iba vtedy, ak vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, čo s poukazom na vyššie uvedené v konaní preukázané nebolo.

29.2. Dovolací súd k tomu dodáva, že o existencii príčinnej súvislosti je možné hovoriť len vtedy, ak by zistené fakty preukazovali, že nebyť nesprávneho úradného postupu, teda pri riadnom behu udalostí, by ku škode žalobcov nedošlo. Výžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala (6MCdo/7/2013, pozri aj R 21/1992, 6MCdo/16/2012, 3MCdo/21/2011, 8Cdo/71/2017). Faktom je, že v prejednávanej veci žalobcovia nielen že nepreukázali (neuniesli dôkazné bremeno), že v prípade, ak by žalovaná nespochybnila žalobou ich vlastnícke právo, nájomníci bytov, ktoré boli predmetom sporu, by nájomné riadne platili, avšak táto skutočnosť sama o sebe nespôsobuje vznik škody v príčinnej súvislosti s vedením takéhoto sporu. Bolo preto na žalobcoch, aby preukázali, že neplatenie nájomného, malo za následok zásah do ich podnikateľskej činnosti (nedostatok peňazí) do takej miery, že nemali prostriedky napríklad na bežnú údržbu, prevádzku nehnuteľností, ktoré boli predmetom sporu.

29.3. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou

ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 06. 2010 sp. zn. 5Cdo/126/2009).

30. K položenej dovolacej otázke najvyšší súd uvádza, že túto nebolo možné považovať za relevantnú pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a ktorej vecnému prejednávaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že táto otázka položená dovolaním nebola otázkou, ktorá by bola kľúčovou pre rozhodnutie v danej veci s poukazom na vyššie uvedené a odvolací súd by výslovne na jej riešení založil rozhodnutie.

31. Z vyššie uvedeného sumáru vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolať, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolaťmi uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP neexistuje (nie je daný). To isté platí aj na dovolaťmi uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP, t. j. nebolo zistené, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Dovolací súd ďalej konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

32. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že jej v dovolacom konaní trovy konania vznikli.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.